

แผนการสอนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เครื่องหมายลูกเสือโลก

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจงการใช้แผนการเรียนรู้ ภาคเรียนที่ 1	
หน่วยที่ 1	
การปฐมนิเทศ	1
หน่วยที่ 2	
ความเข้าใจแผนการจัดที่	2
หน่วยที่ 3	
ระเบียบแถวลูกเสือ	3
หน่วยที่ 4	
คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	13
หน่วยที่ 5	
การกางและรื้อเต็นท์พักแรม	15
หน่วยที่ 6	
สวัสดิการบรรจุเครื่องหลักอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกล	16
หน่วยที่ 7	
การก่อกองไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหาร	17
หน่วยที่ 8	
แผนที่ เข็มทิศ	19
หน่วยที่ 9	
เงื่อนที่ใช้ในการบุกเบิก	26
หน่วยที่ 10	
การปฐมพยาบาล	32
หน่วยที่ 11	
ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม	36
หน่วยที่ 12	
กิจกรรมทบทวน และทดสอบ	

สารบัญ

	หน้า
ภาคเรียนที่ 2	
หน่วยที่ 21	
การปฐมนิเทศ	45
หน่วยที่ 22-26	
วิชานักผจญภัย	46
หน่วยที่ 27-30	
วิชาลมฟ้าอากาศและฤดูกาล	52
หน่วยที่ 31-33	
วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม	60
หน่วยที่ 34-36	
วิชาผู้พิทักษ์ป่า	66
หน่วยที่ 37-38	
หัวหน้าคนครัว	75
หน่วยที่ 39	
กิจกรรมทบทวน และทดสอบ	77

กำหนดการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) ภาคเรียนที่ 1

สัปดาห์ที่	หน่วยการจัดกิจกรรม	เวลา(ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	1. การปฐมนิเทศ - การจัดการเรียนการสอน - การแต่งกาย	1	
2-3	2. ความเข้าใจแผนการจัดที่ เรื่องราวกิจการลูกเสือ - กิจการของคณะลูกเสือแห่งชาติ - กิจการคณะลูกเสือโลก - บทบาทและหน้าที่ตนเองตามสิทธิ์และหน้าที่	2	
4-6	3. ระเบียบแถวลูกเสือ - ฝึคนุคคลท่ามือเปล่า - ฝึคนุคคลท่ามืออาวุธ - การใช้สัญญาณมือ - การใช้สัญญาณนกหวีด	3	
7-8	4. คำปฎิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ - คำปฎิญาณ - กฎ - คติพจน์	2	
9	5. การกางและรื้อเต็นท์พักแรม - การกาง-รื้อเต็นท์ - การเก็บและรักษา	1	
10	6. สาริตการบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางไกล	1	
11-12	7. การก่อไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหาร - การเลือกสถานที่ - การทำเชื้อเพลิง - การจุดไม้ขีด - การก่อไฟ - การประกอบอาหาร	2	

สัปดาห์ที่	หน่วยการจัดกิจกรรม	เวลา(ชั่วโมง)	หมายเหตุ
13-15	8. แผนที่ - เข็มทิศ - ความหมายและชนิดของแผนที่ - การอ่านแผนที่ - ส่วนประกอบของเข็มทิศ - การหาทิศ	3	
16-17	9. เส้นที่ใช้ในการบุกเบิก - เส้น 9 เส้น - การผูกแน่น	2	
18	10. การปฐมพยาบาล - ความหมายการปฐมพยาบาล - หลักการปฐมพยาบาล - ความรู้เกี่ยวกับการปฐมพยาบาล	1	
19	11. ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม - กิจกรรมบุกเบิก - กิจกรรมผจญภัย - กิจกรรมเดินทางไกล	1	
20	12. ประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก	1	

แผนหน่วยกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) ภาคเรียนที่ 2

สัปดาห์ที่	หน่วยการจัดกิจกรรม	เวลา(ชั่วโมง)	หมายเหตุ
21	13. การปฐมนิเทศ - การปฏิบัติตนในระบบหมู่ - การเรียนเครื่องหมายพิเศษ	2	
22-26	14. วิชานักผจญภัย - การเดินทางไกล - การตั้งค่ายพักแรม - เหตุการณ์ในการเดินทางไกล	5	
27-30	15. วิชาลม ฟ้า อากาศและฤดูกาล	3	
31-33	16. วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม	3	
34-36	17. วิชาผู้พิทักษ์ป่า	3	
37-38	18. การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก	2	
39-40	19. ทบทวนกิจกรรมและทดสอบ	2	
	รวม	40	

พิธีลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

พิธีเปิดประชุมกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

เปิด – เชิญธงขึ้น – สวดมนต์ – สงบนิ่ง – ตรวจ – แยก

1. **เปิด** ผู้กำกับยืนอยู่หน้าเสาธง ห่างจากเสาธงพอสมควร เรียกลูกเสือเข้าแถวรูปครึ่งวงกลม
2. **เชิญธงขึ้น** เมื่อลูกเสือเข้าแถวเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่งลูกเสือ “ กอง – ตรง ” แล้วลูกเสือที่เป็นหมู่บริการหรือทำหน้าที่หมู่บริการ 2 คน เข้าไปเชิญธง ถ้าลูกเสือมีไม้ง่าม ก็ให้เปลี่ยนจากคำว่า “ กอง – วันทยหัตถ์ ” เป็น “ กอง – วันทยา – วุธ ” และคำว่า “ มีมือลง ” เป็น “ เรียบ – อาวุธ ”
3. **สวดมนต์** พอลดมือลง (หรือเรียบอาวุธ) แล้วทุกคนอยู่ในท่าตรงแล้ว ถอดหมวกเตรียมตัวสวดมนต์ หมู่บริการนำสวดมนต์แต่ถ้าลูกเสือมีไม้ง่าม ให้ยกไม้ง่ามมาวางไว้กึ่งกลางระหว่างเท้าทั้งสอง ไม้ง่ามส่วนบน พิงแขนซ้ายซึ่งงอเป็นมุมฉากรองรับอยู่แล้ว
4. **สงบนิ่ง** เมื่อสวดมนต์จบแล้ว ทุกคนสงบนิ่ง
5. **ตรวจ** การตรวจให้ปฏิบัติดังเช่นการเปิดประชุมกองลูกเสือสำรอง
แต่ถ้าลูกเสือมีไม้ง่ามให้สั่งทำวันทยาวุธ แล้วนายหมู่ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว เมื่อรายงานว่า “ หมู่.....พร้อมที่จะรับตรวจแล้ว ” ให้ถอยหลังเข้าที่แล้วสั่ง “ เรียบอาวุธ ” และลูกเสือทุกคนยังคงอยู่ในท่าตรง เสร็จจากการตรวจแล้ว ให้นายหมู่สั่ง “ วันทยาวุธ ” อีกครั้ง และ “ เรียบอาวุธ ” จากนั้นให้นายหมู่สั่งพัก

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดที่ 1 หน่วย ปฐมนิเทศ เรื่อง การจัดการเรียนการสอน การแต่งกาย

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. ปฏิบัติตนอยู่ในระบบหมู่ได้
2. ชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้

เนื้อหา

1. หมู่และระบบหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ การแต่งกาย
2. การปฏิบัติตนการเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรม

1. แบ่งหมู่ลูกเสือสามัญตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
2. สนทนาถึงระบบหมู่ การปฏิบัติกิจกรรม
3. อธิบายถึงการแต่งเครื่องแบบ การแต่งกายและการเตรียมอุปกรณ์

สื่อ

ภาพลูกเสือแต่งเครื่องแบบ

วิธีวัดผล

1. สังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. ซักถามการแต่งเครื่องแบบ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดที่ 2 หน่วย ความเข้าใจแผนการจัดที่ เรื่องราวเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เล่าแผนการจัดที่ เรื่องราวเกี่ยวกับกิจการลูกเสือได้

เนื้อหา

ความเข้าใจแผนการจัดที่ เรื่องราวเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ
- กิจการคณะลูกเสือแห่งชาติ

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ลูกเสือธีรราช”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ความเข้าใจแผนการจัดที่ เรื่องราวเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ		
- กิจการคณะลูกเสือแห่งชาติ		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้จ้ำง
2. นกหวีด
3. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ซักถาม

บันทึกหลังการสอน.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 3 หน่วย ระเบียบแถวลูกเสือ เรื่องราวเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ (ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ปฏิบัติตนท่ามือเปล่าและท่ามีไม้ง่ามตามระเบียบแถวได้

เนื้อหา

ความเข้าใจเรื่อง เรื่องราวเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ

- กิจการคณะลูกเสือโลก
- บทบาทตนเองตามสิทธิและหน้าที่

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “เพลง เกียรติศักดิ์ลูกเสือไทย”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ความเข้าใจ เรื่องราวเกี่ยวกับกิจการลูกเสือ		
- กิจการคณะลูกเสือโลก		
- บทบาทตนเองตามสิทธิและหน้าที่		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้ง่าม
2. นกหวีด
3. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ซักถาม

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 4 เรื่อง ระเบียบแถวลูกเสือ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ปฏิบัติตนทำมือเปล่าและทำมีไม้้งามตามระเบียบแถวได้

เนื้อหา

ท่าตรงและท่าพักแบบต่าง ๆ

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ ลูกเสือธีรราช ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ท่าเคารพ		
3.2 ท่าพักแบบต่างๆ		
4. เล่นแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้้งาม
2. นกหวีด
3. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
 .....
 .....

รายละเอียดเนื้อหา

ระเบียบแถว

1. ทำตรงและทำพักแบบต่าง ๆ

1.1 คำบอก “ กอง – ตรง ”

การปฏิบัติ ยืนให้ส้นเท้าชิด และอยู่ในแนวเดียวกัน ปลายเท้าเบะออกข้างละเท่า ๆ กัน ห่างกันประมาณ 1 คืบ (ทำมุม 45 องศา) เข้าเหยียดตึงและบีบเข้าหากันลำตัวยืดตรง อกผาย ไหล่เสมอกัน แขนทั้งสองห้อยอยู่ข้างตัวและเหยียดตรง พลิกศอกไปข้างหน้าเล็กน้อย จนไหล่ตึง นิ้วมือเหยียดและชิดกัน นิ้วกลางติดขาตรงกึ่งกลาง ประมาณแนวตะเข็บกางเกงเปิดฝ่ามือออกเล็กน้อย ลำคอยืดตรงไม่ยื่นคาง ตาแลตรงไปข้างหน้า ได้ระดับน้ำหนักร่างกายบนเท้าทั้งสองเท่า ๆ กันและนิ่ง

หมายเหตุ

1. ทำตรงเป็นท่าเบื้องต้นและเป็นรากฐานของการปฏิบัติทำอื่น ๆ
2. ให้เป็นท่าสำหรับแสดงการเคารพได้ทำหนึ่ง

1.2 ทำเคารพ

1. วันทยหัตถ์

1. การฝึกขั้นต้น

คำบอก “ วันทยหัตถ์ ” และ “ มือลง ”

การปฏิบัติ ยกมือขวาขึ้นโดยเร็วและแข็งแรง จัดนิ้วอย่างเดียวกับท่ารหัส

ลูกเสือ ให้ปลายนิ้วและขอบล่างของหมวก ก่อนไปข้างหน้าเล็กน้อยในแนวทางตาขวามือเหยียดตามแนวแขนขวา ก่อนนิ้วเหยียดตรงและเรียงชิดกัน ข้อมือไม่หัก เปิดฝ่ามือขึ้นประมาณ 30 องศา แขนขวาท่อนบนยื่นไปทางข้าง อยู่ประมาณแนวไหล่ เมื่ออยู่ในที่แคบ ให้ลดข้อศอกลงได้ตามความเหมาะสม ร่างกายส่วนอื่นต้องไม่เสียลักษณะท่า เมื่อได้ยินคำบอก “ มือลง ” ให้ลดมือลงอยู่ในท่าตรงโดยเร็วและแข็งแรง

หมายเหตุ

1. ทำวันทยหัตถ์ โดยปกติต่อจากท่าตรงเป็นท่าเคารพเมื่ออยู่ตามลำพังนอกแถวของลูกเสือทุกประการ
2. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เข้าแถวแสดงการเคารพ ทำวันทยหัตถ์ (สวมหมวก)
3. ลูกเสือจะสวมหมวกหรือมิได้สวมหมวก ให้ทำวันทยหัตถ์ได้ ถ้าไม่ได้สวมหมวกให้ปลายนิ้วชี้ที่หาง คิ้วขวา

2. เมื่อมีผู้รับการเคารพ

คำบอก “ ทางขวา (ทางซ้าย ตรงหน้า) วันทยหัตถ์ ”

การปฏิบัติ สะบัดหน้าไปยังผู้รับการเคารพ พร้อมกับยกมือทำวันทยหัตถ์

ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับผู้รับการเคารพและหันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว ให้สะบัดหน้าพร้อมกับคลมมือลงเอง ถ้าผู้รับการเคารพ อยู่ตรงหน้าก็ปฏิบัติโดยไม่ต้องสะบัดหน้า ในการฝึก เมื่อผู้รับการเคารพเคลื่อนที่ผ่านก็ให้สะบัดหน้ากลับพร้อมกับคลมมือ ตามคำบอก “มือลง”

2. แลขวา (แลซ้าย) ทำ

คำบอก “แลขวา (ซ้าย) – ทำ”

การปฏิบัติ สะบัดหน้าไปทางขวา (ซ้าย) ประมาณกึ่งขวา (ซ้าย) ก่อนถึงผู้รับการเคารพ 3 ก้าว ตามองจับตาผู้รับการเคารพ หันหน้าตามจนผู้รับการเคารพผ่านพ้นไปแล้ว 2 ก้าว แล้วสะบัดหน้ากลับที่เดิม

ในการฝึก เมื่อผู้รับการเคารพเคลื่อนที่ผ่านก็สะบัดหน้ากลับที่เดิมตามคำบอก “แลตรง”

หมายเหตุ

ท่าแลขวา (ซ้าย) เป็นท่าแสดงความเคารพ เมื่อลูกเสืออยู่ในแถวมือเปล่าหรือถืออาวุธ ที่ทำท่าวันทยาวุธ ไม่ได้และเป็นท่าแสดงการเคารพตามลำดับ บอกแถวของลูกเสือในเมื่อไม่สามารถแสดงการเคารพด้วยท่าวันทยหัตถ์ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับท่าเคารพ

1. การแสดงการเคารพในเวลาเคลื่อนที่ แขนไม่ต้องแกว่ง คงเหยียดตรงตลอดปลายนิ้ว และห้อยอยู่ข้างตัว ไม่งอไม่บิดขาเหมือนอย่างอยู่กับที่
2. รัศมีแสดงการเคารพ ถือระยะที่มองเห็นเครื่องหมายหรือจำได้เป็นเกณฑ์
3. ถ้าเข้าแถวร่วมกับลูกเสือ ถืออาวุธ เมื่อได้ยินคำบอก “ทางขวา (ทางซ้าย) ระวัง วันทยา-วุธ” ให้ทำท่าแลขวา (ซ้าย) พร้อมกับผู้ที่ทำท่าวันทยาวุธ และทำท่า “แลตรง” เมื่อขาดคำบอก “เรียบ – อาวุธ” พร้อมกับทำท่าเรียบอาวุธ
4. ในเวลาเคลื่อนที่ เมื่อจะต้องทำการเคารพโดยวิธีหยุด ก่อนที่ผู้รับการเคารพจะมาถึงระยะการแสดงการเคารพให้ทำกันในเวลาเดินไปทางทิศที่ผู้รับการเคารพจะผ่านมาโดยหยุดชิดในท่าตรงแล้วแสดงการเคารพไป

ท่าพักแบบต่าง ๆ

1. พักตามปกติ

คำบอก “กอง – พัก”

การปฏิบัติ หย่อนเข่าขวา ก่อน ต่อไปจึงหย่อนและเคลื่อนไหวกส่วนต่างๆ ของร่างกายและ

เปลี่ยนเข้าพักได้ตามสมควร แต่ท่าทั้งสองคงอยู่กับที่ ห้ามพูด เมื่อได้ยินคำบอกว่า “ แลว ” ให้ยึดตัวขึ้นและจัดทุกส่วนของร่างกายอยู่ในท่าตรง นอกจากเข้าขวา ครั้นเมื่อได้ยินคำบอกว่า “ ตรง ” ให้กระดูกเข้าขวาโดยเร็วและแข็งแรงกลับไปอยู่ในลักษณะของท่าตรง ท่าพักตามปกติ (เมื่อบอก “ แลว ”)

2. พักตามระเบียบ

คำบอก “ กอง – ตามระเบียบ – พัก ”

การปฏิบัติ แยกเท้าซ้ายออกไปทางซ้ายประมาณ 30 ซม. (หรือประมาณเกือบครึ่งก้าวปกติ)

อย่างแข็งแรงและองอาจ พร้อมกับจับมือไขว้หลัง ให้หลังมือเข้าหาตัว มือขวาทับมือซ้าย นิ้วหัวแม่มือขวาจับนิ้วหัวแม่มือซ้าย หลังมือซ้ายแนบติดลำตัวในแนวกึ่งกลางหลังและอยู่ใต้เข็มขัดเล็กน้อย ขาทั้งสองตั้ง น้ำหนักตัวอยู่บนเท้าทั้งสองเท่า ๆ กันและนิ่ง

เมื่อได้ยินคำบอกว่า “ แลว – ตรง ” ให้ชักเท้าซ้ายชิดขวาอย่างแข็งแรง พร้อมกับมือทั้งสองกลับไปอยู่ในลักษณะท่าตรงตามเดิม

3. พักตามสบาย

คำบอก “ กอง – ตามสบาย – พัก ”

การปฏิบัติ หย่อนเข้าขวาก่อนเช่นเดียวกัน “ พัก ” ต่อไปจึงเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสบายและพุดจากกันได้ แต่เท้าข้างหนึ่งต้องอยู่กับที่ ถ้ามิได้รับอนุญาตให้นั่งจะนั่งไม่ได้

เมื่อได้ยินคำว่า “ แลว – ตรง ” ให้ปฏิบัติอย่างเดียวกับท่าพักตามปกติ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 5 เรื่อง ระเบียบแถวลูกเสือ (ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ปฏิบัติตนท่ามือเปล่าและท่ามีไม้้งามตามระเบียบแถวได้

เนื้อหา

ท่าแบกออาวุธ – เรียบอาวุธ

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ ลูกเสืออดทน ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ท่าแบกออาวุธ		
3.2 ท่าเรียบอาวุธ		
3.3 รวมอาวุธ และขยายอาวุธ		
4. เล่นแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้้งาม
2. นกหวีด
3. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

รายละเอียดเนื้อหา

ท่าแบกอวรุท – เรียบอวรุท

1. ท่าแบกอวรุท

ใช้คำบอก “แบก – อวรุท” ให้ลูกเสือทำเป็น 2 จังหวะ

จังหวะ 1 ยกไม้ง่ามมือขวาผ่านหน้าเหยียดลำตัวไปข้างซ้ายให้ต้นไม้ง่ามอยู่ในอุ้งมือซ้าย

กำไม้ง่ามตั้งอยู่ตรงร่องไหล่ซ้าย มือขวาคงจับไม้ง่ามอยู่ที่เดิมศอกงอไปข้างหน้าแนวเดียวกับไหล่

จังหวะ 2 ต้นไม้ง่าม มือซ้ายพร้อมกับส่งไม้ง่ามด้วยมือขวา ให้ไม้ง่ามพาดขึ้นไปบนบ่าซ้าย แขนซ้ายท่อนบนชิดลำตัว ศอกซ้ายงอ หน้าแขนตั้งได้ฉากกับลำตัว ขณะเดียวกันลดมือขวาลงในท่าตรงโดยเร็ว

ข้อควรระวัง ขณะที่ลูกเสือทำท่าแบกอวรุท จังหวะ 2 ระวังอย่าให้ศีรษะเคลื่อนหลบไม้ง่าม ศีรษะให้คงที่เหมือนอยู่ในท่าตรงเสมอให้แขนซ้ายอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องและไม่เคลื่อนไหว ปลายไม้ง่ามจึงจะได้ระดับและไม่เฉไปมา

2. เรียบอวรุท

ใช้คำบอก “เรียบ – อวรุท” ให้ลูกเสือทำเป็น 3 จังหวะ

จังหวะ 1 ยกมือขวาขึ้นจับไม้ง่ามศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่ พร้อมกับเหยียดแขนซ้าย โดยลดไม้ง่ามลงชิดกับลำตัว

จังหวะ 2 นำไม้ง่ามด้วยมือขวา มาไว้ข้างลำตัวในร่องไหล่ขวา (แขนขวาเหยียดเกือบสุดระยะที่มือขวาจับไม้ง่ามในท่าเรียบอวรุทขณะเดียวกันยกมือซ้ายขึ้นกับไม้ง่ามไหล่ขวา ศอกงอไปข้างหน้าในแนวเดียวกับไหล่)

จังหวะ 3 ลดแขนซ้ายอยู่ในท่าเรียบอวรุทตามเดิม (ในจังหวะนี้เหยียดแขนขวาลงสุดระยะที่มือขวาจับไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอวรุท ต้นไม้ง่ามอยู่ในท่าเรียบอวรุท ต้นไม้ง่ามจรดพื้น)

ข้อสังเกต ตอนเหยียดแขนขวาจากจังหวะ 2 ลงสุดระยะที่มือขวาจับไม้ง่าม ในท่าเรียบอวรุทในจังหวะ 3 จะรู้สึกว่ต้นไม้ง่ามจรดพื้น

3. รวมอวรุทและขยายอวรุท

ในแถวหน้ากระดาน ลูกเสือรวมอวรุทเมื่ออยู่ในรูปแถวหน้ากระดาน โดยแต่ละหมู่รวมอวรุทไว้ข้างหน้าหมู่ของตน

เมื่อมีคำสั่งว่า “รวมอวรุท” ให้ลูกเสือคนที่ 2 กับคนที่ 3 ก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว แล้วรื้อยหมู่ไม้ง่ามเข้าด้วยกันหน้าหมู่ของตน ลูกเสือคนที่ 4 เอาไม้ง่ามสอด ลูกเสืออื่น ๆ ในหมู่ฟัง ไม้ง่ามฝาก

นายหมู่ลูกเสือหรือรองนายหมู่ลูกเสือที่ปฏิบัติหน้าที่แทน พิงไม่งามฝากเป็นคนสุดท้าย กับ
กระโจมของหมู่ตน

หมายเหตุ

ในกรณีที่กองจัดแถวหน้ากระดานตั้งแต่ 2 แถวขึ้นไป เมื่อจะสั่งให้รวมอาวุธ ขอให้อยู่ในดุลพินิจของผู้
บังคับบัญชา ถ้าเห็นว่าที่ตั้งกระโจมอาวุธแคบเกินไป อาจสั่งให้ขยายแถวที่ 2, 3 ฯลฯ ไปทางหลังเสียก่อนก็ได้
เมื่อขยายอาวุธแล้วก็เข้าประจำที่เดิม เมื่อมีคำบอก “ขยายอาวุธ” ลูกเสือแต่ละหมู่ต่างนำไม้งามออกจากกระโจม
มาประจำที่ อยู่ในท่าเรียบอาวุธ ต่อไป

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 6 เรื่อง ระเบียบแถวลูกเสือ (ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ปฏิบัติตนทำมือเปล่าและทำมีไม้้งามตามระเบียบแถวได้

เนื้อหา

1. สัญญาณมือ
2. สัญญาณนกหวีด

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “นักโทษแหกคุก”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 สัญญาณมือ		
3.2 สัญญาณนกหวีด		
4. เล่นแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้้งาม
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

รายละเอียดเนื้อหา

1. สัญญาณมือ

1.1 เตรียม คอย ฟังคำสั่ง หรือหยุด เขยิบแขนขวาขึ้นตรงเหนือศีรษะ มือแบ ห้านิ้วชิดกัน หันฝ่ามือไปข้างหน้าลูกเสือหยุดการเคลื่อนไหวหรือกระทำการใด ๆ ทั้งสิ้น นั่งคอยฟังคำสั่ง โดยหันหน้าไปยังผู้บังคับบัญชา ถ้าอยู่ในแถวยืนอยู่ในท่าตรง

1.2 รวม หรือกลับมา เขยิบแขนขวา มือหมุนเป็นวงกลมเหนือศีรษะจากซ้ายไปขวา

1.3 จัดแถวหน้ากระดาน เขยิบแขนทั้งสองไปข้างเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบไปข้างหน้า จัดแถวหน้ากระดานให้ทิศหน้าแถวหันตรงหน้าผู้ให้สัญญาณ

1.4 จัดแถวตอน เขยิบแขนทั้งสองไปข้างหน้าในแถวเดียวกับไหล่ แขนขนานหันฝ่ามือแบเข้าหากัน

1.5 เคลื่อนที่ไปข้างหน้า ทางขวา (ซ้าย) กิ่งขวา (ซ้าย) ไปทางหลังผู้ให้สัญญาณ หันหน้าไปยังทิศทางที่ต้องการชูแขนขึ้นเหนือศีรษะ ฝ่ามือแบไปข้างหน้าแล้วลดแขนลงข้างหน้าเสมอแนวบ่า

1.6 นอนลงหรือเข้าที่กำบัง แขนขวาเขยิบตรงไปข้างหน้าเสมอแนวไหล่ ฝ่ามือแบคว่ำ ลดลงข้างหน้ากลับที่เดิมหลาย ๆ ครั้ง

1.7 เร่งจังหวะหรือเร็วขึ้น แขนขวางอมือมาเสมอบ่าชูขึ้นตรงเหนือศีรษะแล้วลดลงหลายครั้ง

หมายเหตุ

ก่อนจะให้สัญญาณแต่ละท่านั้น ให้ทำสัญญาณ ข้อ 1.1 ก่อนทุกครั้งไป เพื่อเป็นการเตือนให้รู้ว่าจะให้สัญญาณอะไร การใช้สัญญาณมือ เป็นคำสั่งให้แถว “พัก” และ “ตรง”

2. สัญญาณนกหวีด

2.1 หวีดยาว 1 ครั้ง (_____) ถ้าเคลื่อนที่ให้หยุด ถ้าหยุดอยู่เตือน เตรียมตัว หรือคอยฟังคำสั่ง

2.2 หวีดยาว 2 ครั้ง (_____) เดินต่อไป เคลื่อนที่ต่อไป ทำงานต่อไป

2.3 หวีดสั้นหนึ่งครั้ง หวีดยาวหนึ่งครั้ง สลับกันไป (_____) เกิดเหตุ

2.4 หวีดสั้น 3 ครั้ง หวีดยาว 1 ครั้ง ติดต่อกันไป (_____) เรียกนายหมู่ฯ มารับคำสั่ง

2.5 หวีดสั้นติดกันหลาย ๆ ครั้ง (_____) เรียกประชุม รวม

หมายเหตุ

เมื่อจะใช้สัญญาณ 2.2 2.3 2.4 หรือ 2.5 ให้ใช้สัญญาณ 2.1 ก่อนทุกครั้ง

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดที่ 7 เรื่อง คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- ท่องคำปฏิญาณ กฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และคติพจน์ได้

เนื้อหา

- คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “จำสิ่งของ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 คำปฏิญาณ		
3.2 กฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่		
4. เล่นแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้จิ้มฟัน
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 8 เรื่อง คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่(ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ท่องคำปฏิญาณ กฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และคติพจน์ได้

เนื้อหา

1. คำปฏิญาณ
2. กฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
3. คติพจน์

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ชงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ ไก่อย่าง ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 คำปฏิญาณ		
3.2 กฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่		
3.3 คติพจน์		
4. เล่นแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้จ้ำม
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 9 เรื่อง กางและรื้อเต็นท์พักแรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

สาธิตการกาง-รื้อเต็นท์พักแรม-เก็บและระมัดระวังรักษาเต็นท์ได้

เนื้อหา

การกาง-รื้อเต็นท์พักแรม
เก็บและระมัดระวังรักษาเต็นท์ได้

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “นักโทษแหกคุก”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 การกาง-รื้อเต็นท์พักแรม		
3.2 เก็บและระมัดระวังรักษาเต็นท์ได้		
3.3 เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
4. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้จิ้มฟัน
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

16

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดที่ 10 เรื่อง การสาธิตเครื่องบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับเดินทางไกล เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

สาธิตเครื่องบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับเดินทางไกล

เนื้อหา

การสาธิตเครื่องบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับเดินทางไกล

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ชงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก) 10 นาที
2. เพลง “ งานสิ่งใด ” 5 นาที
3. สอนตามเนื้อหา 30 นาที
การสาธิตเครื่องบรรจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับเดินทางไกล
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี 5 นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก) 10 นาที

สื่อ

1. ไม้จ้ำม
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดที่ 11 เรื่อง การก่อกองไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหาร

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

สามารถก่อกองไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหารได้

เนื้อหา

การก่อกองไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหาร

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ชงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก) 10 นาที
2. เกม “ จับข้ามแม่น้ำ ” 5 นาที
3. สอนตามเนื้อหา 30 นาที
  1. การเลือกสถานที่จุดไฟ

2. การก่อไฟ
3. การทำเชื้อเพลิง
4. การจุดไม้ขีดไฟ
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี 5 นาที
5. พิธีเปิด (น้ดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก) 10 นาที

สื่อ

1. ไม้จ้ำม
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

18

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดที่ 12 เรื่อง การก่อกองไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหาร(ต่อ)

เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

สามารถก่อกองไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหารได้

เนื้อหา

การก่อกองไฟกลางแจ้งและการปรุงอาหาร

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ชงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก) 10 นาที
2. เพลง “ยินดีที่รู้จัก” 5 นาที
3. สอนตามเนื้อหา 30 นาที
  1. การประกอบอาหาร
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี 5 นาที
5. พิธีปิด (น้ดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก) 10 นาที

สื่อ

1. ไม้จ้ำม
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ฝึกปฏิบัติ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

19

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 13 เรื่อง แผนที่เข็มทิศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. อธิบายระบบ เส้นชั้นความสูงในแผนที่ที่ทหารได้
2. บอกและอ่านตำแหน่งพิกัดกริดในแผนที่ได้
3. บอกส่วนประกอบและวิธีใช้เข็มทิศได้
4. แสดงวิธีหาทิศ โดยใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้งได้

เนื้อหา

แผนที่เข็มทิศ

1. การใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้งและการหาทิศ
2. ระบบ เส้นชั้นความสูง
3. ระบบพิกัดกริดในแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ ทิศทั้งแปด ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับอธิบายเส้นชั้นความสูงและวิธีการหาดำแหน่งที่ตั้ง โดยอาศัยระบบพิกัดกริดในแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร		
3.2 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุป		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. แผนที่ทหาร – เข็มทิศ
2. แผนภูมิระบบชั้นความสูงและวิธีอ่านตำแหน่งพิกัดกริด
3. แผนภูมิส่วนประกอบ วิธีการใช้เก็บรักษาเข็มทิศ
4. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ซักถามเกี่ยวกับระบบเส้นชั้นความสูงในแผนที่และส่วนประกอบของเข็มทิศ

20

บันทึกหลังการสอน.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....
.....

รายละเอียดเนื้อหา

เข็มทิศ

หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการหาแนวทิศเหนือ (ทิศเหนือแม่เหล็ก) เข็มทิศที่นิยมใช้ในวงการลูกเสือ คือ เข็มทิศของซิลวา ของสวีเดน เป็นเข็มทิศและไม้โปรแทรกเตอร์รวมอยู่ด้วยกัน ใช้ง่ายและสะดวก

ส่วนประกอบของเข็มทิศ

1. แผ่นฐาน เป็นวัตถุโปร่งใส
2. มีขอบมีมาตราส่วนเป็นนิ้ว
3. มีลูกศรชี้ทิศทางที่จะไป
4. เลนส์ขยาย
5. ตลับเข็มทิศเป็นวงกลมหมุนได้
6. ปลายเข็มทิศเป็นแม่เหล็กสีแดง จะชี้ไปทางทิศเหนือเสมอ
7. ตำแหน่งสำหรับตั้งมุมและอ่านค่ามุม อยู่ตรงปลายลูกศรชี้ทิศทาง

การใช้เข็มทิศ

1. กรณีที่เราทราบค่าหรือบอกมุมอะซิมูทมาให้และจะต้อง เดินทางไปทิศทางใด (สมมุติว่าบอกมุมอะซิมูทมาให้ 60 องศา)
  1. ถือเข็มทิศไว้บนฝ่ามือในแนวราบ โดยให้แม่เหล็กแกว่งไปมาได้อิสระ
  2. หมุนกรอบหน้าปัดมุมจนกระทั่งเข็มทิศให้เลข 60 องศา อยู่ตรงปลายลูกศรชี้
  3. จงหันตัวเข็มทิศทั้งฐาน จนกว่าเข็มแม่เหล็กแถวชี้ตรงอักษรตัว N
  4. เมื่อลูกศรชี้ทิศทาง ไปทางทิศใดก็เดินไปตามทิศทางนั้น (การเดินทางไปตามทิศทางที่ลูกศรชี้ขึ้นนั้น ให้มองหาจุดเด่น เช่น ต้นไม้ ก้อนหิน โปสท์ ฯลฯ เป็นหลัก แล้วเดินตรงไปยังสิ่งนั้น)
2. กรณีที่หาค่าของมุมอะซิมูท จากตำบลที่เรายืนอยู่ ไปยังตำบลที่เราจะเดินทางไป
  1. ถือเข็มทิศบนฝ่ามือในแนวระดับ
  2. หันลูกศรชี้ทิศทาง ไปยังจุดที่เราจะเดินทางไป
  3. หมุนกรอบหน้าปัดเข็มทิศไปจนถึงครึ่งอักษร N จะอยู่ตรงปลายเข็มแม่เหล็ก
  4. ตัวเลขบนกรอบหน้าปัดที่ปลายสีแดง คือค่ามุมที่เราต้องการทราบ

จุดประสงค์

1. อธิบายระบบ เส้นชั้นความสูงในแผนที่ทหารได้
2. บอกและอ่านตำแหน่งพิกัดกริดในแผนที่ได้
3. บอกส่วนประกอบและวิธีใช้เข็มทิศได้
4. แสดงวิธีหาทิศ โดยใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้งได้

เนื้อหา

แผนที่เข็มทิศ

1. การใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้งและการหาทิศ
2. ระบบ เส้นชั้นความสูง
3. ระบบพิกัดกริดในแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ ริมโบ้ลูกเสือ ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับอธิบายเส้นชั้นความสูงและวิธีการหาตำแหน่งที่ตั้ง โดยอาศัยระบบพิกัดกริดในแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร		
3.2 ผู้กำกับอธิบายการใช้เข็มทิศ		
3.3 ผู้กำกับลูกเสือและลูกเสือช่วยกันสรุป		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. แผนที่ทหาร – เข็มทิศ
2. แผนภูมิระบบชั้นความสูงและวิธีอ่านตำแหน่งพิกัดกริด
3. แผนภูมิส่วนประกอบ วิธีการใช้เก็บรักษาเข็มทิศ
4. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ซักถามเกี่ยวกับระบบเส้นชั้นความสูงในแผนที่และส่วนประกอบของเข็มทิศ

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....

.....
.....
ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....
.....

24

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 15 เรื่อง แผนที่เข็มทิศ (ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. อธิบายระบบ เส้นชั้นความสูงในแผนที่ทหารได้
2. บอกและอ่านตำแหน่งพิกัดกริดในแผนที่ได้
3. บอกส่วนประกอบและวิธีใช้เข็มทิศได้
4. แสดงวิธีหาทิศ โดยใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้งได้

เนื้อหา

แผนที่เข็มทิศ

1. การใช้เข็มทิศในที่กลางแจ้งและการหาทิศ
2. ระบบ เส้นชั้นความสูง
3. ระบบพิกัดกริดในแผนที่ของกรมแผนที่ทหาร

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “ เกมหาทิศ ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับทบทวนแผนการจัดที่ เรื่องพิกัดกริด		
3.2 แบ่งหมู่ลูกเสือเรียนตามฐาน โดยผู้กำกับอธิบายและสาธิต		
3.3 ผู้กำกับและลูกเสือช่วยกันสรุป		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เด็ก)	10	นาที

สื่อ

1. แผนที่ทหาร – เข็มทิศ
2. แผนภูมิระบบชั้นความสูงและวิธีอ่านตำแหน่งพิกัดกริด
3. แผนภูมิส่วนประกอบ วิธีการใช้เก็บรักษาเข็มทิศ

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ซักถามเกี่ยวกับระบบเส้นชั้นความสูงในแผนที่และส่วนประกอบของเข็มทิศ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

จุดประสงค์

แสดงการผูกเงื่อนสำหรับช่วยชีวิตคนได้

เนื้อหา

เงื่อน

1. เงื่อนบ่วงสายธนู
2. เงื่อนบ่วงสายธนู 2 ชั้น
3. แสดงวิธีผูกเงื่อนบ่วงสายธนู 3 ชั้น ได้

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “แข่งขันเรือบก”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับสนทนาถึงเหตุการณ์ อันตรายที่เกิดขึ้นและอาจมีคนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ตกน้ำ ตกเหว		
3.2 ร่วมกันอภิปรายถึงการช่วยเหลือที่อาจทำได้โดยการใช้เชือกและเงื่อนต่าง ๆ		
3.3 แบ่งหมู่ลูกเสือเรียนผูกเงื่อนตามฐาน โดยผู้กำกับอธิบายและสาธิตแล้วให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติ		
ฐานที่ 1 เงื่อนบ่วงสายธนู		

ฐานที่ 2 เ็นบ่วงสายธนู 2 ชั้น

ฐานที่ 3 เ็นบ่วงสายธนู 3 ชั้น

3.4 ทดสอบการผูกเ็น

4. เ่นแผนการจัดที่ เ็นต้นเป็นคดิ	5	นาที
5. พิธีปิด (น้คหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. แผนภูมิเ็นบ่วงสายธนู เ็นบ่วงสายธนู 2 ชั้น เ็นบ่วงสายธนู 2 ชั้น
2. เ็นอก
3. นกหวีด

27

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ทดสอบ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

รายละเอียดเนื้อหา

การผูกเงื่อน

1. เงื่อนบ่วงสายธนู

เป็นเงื่อนที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เพราะไม่หลุดหรือเลื่อนได้ง่าย มีความสัมพันธ์กับเงื่อน

ชนิดสมาธิ SHEET BEND

ประโยชน์

- ใช้ในการผูกเชือกเพื่อทำเป็นบ่วงคล้องวัตถุต่าง ๆ
- ใช้ผูกสัตว์ไว้กับหลักหรือต้นไม้ สัตว์สามารถเดินรอบหลักโดยเชือกไม่พันหรือรัดคอสัตว์จนเกินไป
- ใช้แทนเงื่อนเก้าอี้ สำหรับให้คนนั่งหย่อนลงในที่ต่ำหรือยกขึ้นไปที่สูง
- ใช้คล้องคันธนู
- ผูกเรือกับหลักเมื่อเวลาน้ำขึ้นหรือน้ำลงก็ไม่มีปัญหา เพราะบ่วงจะเลื่อนขึ้นลงได้

2. เงื่อนบ่วงสายธนู 2 ชั้น

ใช้ประโยชน์ได้เช่นเดียวกับเงื่อนเก้าอี้ (FIRESEN'S SHAIR KNOT) สามารถเลื่อนบ่วงได้ตามความต้องการของผู้ใช้และมีความแน่นหนาเพราะบ่วงมีถึง 2 ชั้น

ประโยชน์

- ใช้ในการช่วยคนไข้มือหดรัด ให้หัวคิ้วของคนไข้กางแขนของคนไข้ออกทั้ง 2 ข้าง วางเงื่อนไว้ที่ราวมมซ้าย เลื่อนบ่วงแรกไปถึงปลายนิ้วกลางซ้ายของคนไข้ บ่วงนี้จะมีขนาดพอดีที่จะใช้คล้องจากหลังผ่านรักแร้ทั้ง 2 ข้าง เลื่อนบ่วงที่ 2 ไปถึงปลายนิ้วกลางข้างขวาของคนไข้ บ่วงนี้จะมีขนาดพอดีที่จะคล้องที่ขาพับทั้ง 2 ข้าง

- ประโยชน์อื่น ๆ ได้แก่ การช่วยคนขึ้นจากที่ต่ำ และช่วยคนลงจากที่สูง เช่น ช่วยคนที่ติดไฟไหม้อยู่บนอาคารสูง ๆ
- ใช้คล้องกับเหล็ก เสา และต้นไม้ จะทำให้แข็งแรง ทนทาน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 17 เรื่อง เงื่อนที่ใช้ในการบุกเบิก (ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. แสดงวิธีผูกเงื่อนบ่วงสายธนู 3 ชั้น ได้
2. แสดงวิธีผูกเงื่อนบ่วงสายธนูพันหลักได้
3. แสดงวิธีผูกเงื่อนเก้าอี้ได้

เนื้อหา

เงื่อน

1. เงื่อนบ่วงสายธนู 3 ชั้น
2. เงื่อนบ่วงสายธนูพันหลัก
3. เงื่อนเก้าอี้

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “วิบาก”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับสนทนาถึงเหตุการณ์ อันตรายที่เกิดขึ้นและอาจมีคนต้องการความช่วยเหลือ เช่น การตกน้ำ การตกเหว การไต่จากที่สูง		
3.2 ร่วมกันอภิปรายถึงการช่วยเหลือที่อาจทำได้โดยการใช้เชือกและเงื่อนต่าง ๆ		
3.3 แบ่งหมู่ลูกเสือเรียนผูกเงื่อนตามฐาน โดยผู้กำกับอธิบายและสาธิตแล้วให้ลูกเสือฝึกปฏิบัติ		
ฐานที่ 1 เงื่อนบ่วงสายธนู 3 ชั้น		
ฐานที่ 2 เงื่อนบ่วงสายธนูพันหลัก		
ฐานที่ 3 เงื่อนเก้าอี้		
3.4 ทดสอบการผูกเงื่อน		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. แผนภูมิเงื่อนบ่วงสายธนู 3 ชั้น
2. เงื่อนบ่วงสายธนูพันหลัก
3. เงื่อนเก้าอี้
4. เชือก
5. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ทดสอบ
- 3.

บันทึกหลังการสอน.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....
.....

รายละเอียดเนื้อหา

การผูกเงื่อน

1. เงื่อนปวงสายธนู 3 ชั้น

ทบทวนโดยให้ปลายเชือกอยู่ด้วยกันเพื่อให้แข็งแรง แน่นหนา และมัดเชือกให้เป็นปวงเพื่อ

ประโยชน์ในการคล้อง

ประโยชน์

- ใช้ผูกขอเหล็กได้ที่ละหลายขอ เพื่อเกี่ยวและยกสิ่งของหรือหย่อนลงในที่ต่าง ๆ

- ใช้กับปั้นจั่นยกสิ่งของ
- ใช้แทนบ่วงเก้าอี้ได้

2. เงื่อนบ่วงสายธนูพันหลัก

บ่วงสายธนูพันหลัก เพื่อประโยชน์ในงานต่าง ๆ เช่น คล้องสัตว์ คล้องเรือ เป็นต้น

3. เงื่อนเก้าอี้

วิธีผูก

ขั้นที่ 1 ทำเชือกให้เป็นบ่วงสลักกัน คล้ายขั้นแรกของเงื่อนตะกรุดเบ็ด

ขั้นที่ 2 ผลักให้บ่วงเข้าไปซ้อนกัน

ขั้นที่ 3 ดึงขอบบ่วง 1 ซ้ำม ขอบ 2 ลอด (ดึงพร้อม ๆ กัน)

ขั้นที่ 4 ขดปลายเชือกให้เป็นบ่วง A , B เพื่อจะได้สอดบ่วง 1 เข้าในบ่วง A และบ่วง 2 เข้าในบ่วง B เพื่อล็อกไม่ให้เงื่อนหลุดได้

ขั้นที่ 5 และวิธีใช้ สอดบ่วง 1 เข้าในบ่วง A และบ่วง 2 เข้าไปในบ่วง B (พลิกคู่มือที่บ่วง A , B ถ้าถูกต้องจะเป็นตะกรุดเบ็ด)

เมื่อจะใช้ก็สอดเท้าเข้าไปในบ่วง 1 ใช้ฝ่ารองเท้าทับ บ่วง 2 สวมลงทางศีรษะลงไปคล้องรักแร้ ปลาย X , Y ดึงไว้ค่อย ๆ โยงเชือกลง หรือดึงขึ้น

ประโยชน์ ใช้เป็นเงื่อนกู้ภัย ช่วยคนที่ติดอยู่บนอาคาร หรือต้นไม้ โดยหย่อนลงสู่พื้นหรือช่วยลากขึ้นจากบ่อใช้เช่นเดียวกับบ่วงสายธนู

32

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 18 เรื่อง การปฐมพยาบาล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้ถูกวิธีและปลอดภัย
2. บอกวิธีขอความช่วยเหลือในกรณีเกิดอุบัติเหตุ

เนื้อหา

1. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
2. การขอความช่วยเหลือ

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “เคลื่อนย้ายผู้ป่วย	5	นาที

3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 สนทนาและร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการขอความช่วยเหลือจากบุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อเกิดอุบัติเหตุ		
3.2 แบ่งหมู่ลูกเสือออกเป็น 2 กลุ่ม เรียนเป็นฐานโดยมีผู้กำกับอธิบาย สาธิต แล้วให้ลูกเสือปฏิบัติตาม ดังนี้ ฐานที่ 1 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ฐานที่ 2 การช่วยคนหายใจ		
3.3 เกมทดสอบ		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. อุปกรณ์การเคลื่อนย้ายขึ้นอยู่กับอุปกรณ์ที่เลือกช่วยเหลือ เช่น เก้าอี้ เลื่อ เลื่อ กางเกง ฯลฯ
2. ไม้ง่าม
3. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ทดสอบ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

รายละเอียดเนื้อหา

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยในสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุขึ้น อาจทำได้หลายวิธี แล้วแต่จำนวนของผู้ปฐมพยาบาล และเครื่องมือที่มีอยู่ในขณะนั้น วิธีต่างๆ เหล่านี้ คือ

1. อุ้มเดี่ยว เมื่อมีผู้พยาบาลเพียงคนเดียว

หมายถึง การอุ้มผู้ป่วยโดยผู้ปฐมพยาบาลคนเดียว ใช้ในโอกาสฉุกเฉิน ไม่มีผู้ช่วย และหาเปลไม่ได้ การอุ้มแบบนี้ สำหรับการเคลื่อนย้ายในระยะใกล้ๆ

1. อุ้มแบก (FIREMAN'S CARRY) เป็นท่าอุ้มที่เหมาะสมสำหรับคนหมดสติ

2. อุ้มพยุงเดิน (HUMAN CRUTCH) เหมาะสำหรับคนที่ขาข้างหนึ่งได้รับ

บาดเจ็บ เช่น ข้อเท้าเคล็ด

3. อุ้มกอดด้านหน้า (SHOULDER – KNEE ARMS CARRY) เหมาะสำหรับ

ผู้ป่วยที่ตัวเล็กกว่าผู้พยาบาล

4. อุ้มกอดด้านหลัง (BACK CARRY) ในรายที่ผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้ตัว และตัวโตเท่าๆ

กับผู้พยาบาล

5. อุ้มทาบหลัง (PACK STRAP CARRY) ในขณะที่คนไข่นอนหรือนั่ง

ผู้พยาบาลหันหลังให้ผู้ป่วย จับแขนทั้งสองของผู้ป่วยคล้องไหล่ผู้พยาบาล และดึงมือทั้งสองของผู้ป่วยที่อยู่ด้านหน้าของผู้พยาบาลให้ต่ำลงมากที่สุด ผู้พยาบาลเดินโดยหลังโค้งมาทางหน้าเล็กน้อย

6. อุ้มลากด้วยคอ (FIREMAN'S DRAG) เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่ไม่รู้สึกรู้ตัวและ

ผู้พยาบาลไม่สามารถยืนได้ ให้ผูกข้อมือทั้งสองของผู้ป่วย และผู้พยาบาลสอดศีรษะให้ข้อมือทั้งสองของผู้ป่วยอยู่บนคอผู้พยาบาล ผู้พยาบาลอาจยกศีรษะผู้ป่วยให้สูงขึ้นมากหรือน้อยได้โดยการยกไหล่และคอขึ้นลง ของผู้พยาบาล

2. อุ้มกู่ เมื่อมีผู้พยาบาลสองคน

ถ้ามีผู้พยาบาล 2 คน การอุ้มจะทำให้ผู้ป่วยสบายขึ้น ได้รับความกระทบกระเทือนน้อยลง และสามารถอุ้มได้ไกล

1. อุ้มเคียง (TWO – MAN ARMS CARRY) ผู้พยาบาลทั้งสองอยู่ด้านเดียวกัน

คนแรกมือหนึ่งยกศีรษะและไหล่ อีกมือยกหลัง คนที่สอง มือหนึ่งยกสะโพก อีกมือยกปลายต้นขา

2. อุ้มพุงด้วยคนสองคน การอุ้มชนิดนี้ มีโอกาสใช้ได้บ่อย แต่ห้ามใช้ในรายที่มี

กระดูกแขน ขา กระดูกสันหลังหัก วิธีการคล้ายการอุ้มพุงเดิน แต่ใช้คนพุง 2 คน

3. อุ้มคนละด้าน (HUMAN STRETCHER) เหมาะสำหรับยกผู้ป่วยที่นอน และ

35

ในคนหมดสติก็ใช้ได้ ผู้พยาบาลอยู่คนละด้านของผู้ป่วย ทั้งสองคนใช้มือซ้ายรองที่ก้น และมือซ้ายของผู้พยาบาลทั้งสองจับกันเป็นรูปเกี่ยวขอ มือขวาของผู้พยาบาลคนหนึ่งจับที่ศีรษะ คอและไหล่ ส่วนอีกคนใช้มือขวาจับที่น่อง

4. อุ้มกู่กอดหลัง (FORE – ART CARRY) ใช้สำหรับเวลาอุ้มผ่านประตู หรือ

ทางแคบ ๆ ถ้าคนไข้ไม่รู้สึกรำคาญ การอุ้มวิธีนี้ต้องคอยระวังการอุดตันของทางเดินหายใจ

5. อุ้มกู่ประสานแครง ผู้พยาบาล 2 คน อาจใช้มือทั้งสองของแต่ละคนจับกันเพื่อให้

ผู้ป่วยนั่งบนมือทั้ง 4 นั้น เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่สามารถใช้มือข้างเดียว หรือทั้งสองข้างกอดคอผู้พยาบาล ในรายที่ผู้ป่วยไม่สามารถใช้แขนกอดคอผู้พยาบาลได้ ให้ผู้พยาบาลใช้มือข้างเดียวจับกันเป็นรูปขอ เพื่อให้ผู้ป่วยนั่งและมือแต่ละข้างที่เหลือของผู้พยาบาลโอบหลังคนป่วยไว้

3. การใช้เปล เมื่อมีผู้พยาบาลตั้งแต่สองคนขึ้นไป และมีเปล หรือเครื่องมืออื่นที่ใช้แทนเปล

1. การเคลื่อนย้ายโดยใช้เก้าอี้ (CHAIR LITTER) การอุ้มกู่ โดยใช้เก้าอี้ช่วยจะ

ทำให้คนไข่นั่งสบายขึ้น เหมาะสำหรับคนไข้ที่รู้สึกตัวดี การยกเก้าอี้ควรให้เก้าอี้เอียงไปด้านหลังราว 30 องศา

2. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยใช้เปล (STRETCHER) เป็นการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่ดี

ที่สุด และผู้ป่วยได้รับความสบายมากกว่าวิธีอื่น ๆ

1. การใช้เปลโดยผู้พยาบาล 2 คน สำหรับใช้ในสถานที่แคบ ๆ

2. การใช้เปลโดยผู้พยาบาล 3 คน การยกคนไข้ ต้องระมัดระวัง

3. การใช้เปลโดยผู้พยาบาล 4 คน เป็นวิธีที่ถูกต้องที่สุด เวลาเดินผู้พยาบาล

ทั้ง 4 จะจับขอบเปลคนละมุม ทำให้เคลื่อนย้ายได้ไกล ๆ

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 19 เรื่อง ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากการปฏิบัติกิจกรรมได้

เนื้อหา

ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม

1. กิจกรรมนุกเบิก
2. กิจกรรมผจญภัย
3. กิจกรรมเดินทางไกล

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. “เพลง ธิบโป้ลูกเสือ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที

ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม

3.1 กิจกรรมนุกเบิก		
3.2 กิจกรรมผจญภัย		
3.3 กิจกรรมเดินทางไกล		
4. เล่นแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. อุปกรณ์กิจกรรมต่างๆ
2. ไม้จ้ำง
3. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ทดสอบ

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในแผนการจัดที่ เรื่องการประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก

เนื้อหา

การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “มาร่วมใจ ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นเป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ธงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ไม้จ้ำม
2. นกหวีด
3. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ซักถาม
3. ทดสอบ

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
 .....
 .....

รายละเอียดเนื้อหา

การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก

หลักสูตรลูกเสือโลกมีวิชาพื้นฐาน 8 วิชา เครื่องหมายลูกเสือโลก เป็นเครื่องหมายขั้นต้นสำหรับผู้ที่เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีลักษณะเป็นรูปวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.3 เซนติเมตร มีตราเครื่องหมายหัวลูกศร สีขาวบนพื้นสีม่วง ล้อมรอบด้วยเชือกสีขาวเป็นรูปวงกลม ผูกเป็นเงื่อนพริกดอยู่เบื้องล่าง ดัดที่กึ่งกลางกระเป่าเสื่อ ด้ายซ้าย และจะติดเครื่องหมายลูกเสือโลก เมื่อทำพิธีเข้าประจำกองแล้วพร้อมติดอินธนูลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ที่บ่า

ทั้ง 2 ข้าง (ลูกเสือกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) ลูกเสือควรสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลกภายหลังจากที่
 สมัครเข้าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ภายในระยะเวลา ๖ เดือน จึงจะเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยสมบูรณ์ และ
 พยายามฝึกฝนตนเองเพื่อสอบวิชาพิเศษที่ตนสนใจ และสอบวิชาลูกเสือชั้นพิเศษ ลูกเสือหลวง ต่อไป

เครื่องหมายลูกเสือโลก

					
ALGERIA/ ALGERIE	ARGENTINA/ ARGENTINE	ARMENIAN SCOUTS	AUSTRALIA/ AUSTRALIE	AUSTRIA/ AUTRICHE	BAHAMAS

					
BAHRAIN/ BAHREIN	BANGLADESH	BARBADOS/ BARBADE	BELGIUM/ BELGIQUE 1	BELGIUM/ BELGIQUE	BELGIUM/ BELGIQUE3
					
BELGIUM/BELGIQUE 4	BENIN	BOLIVIA/BOLIVIE	BOTSWANA	BRAZIL/BRESIL	BRUNEI
					
BURUNDI	CAMEROON/CAMEROUN	CANADA 1	CANADA 2	CENTRAL AFRICAN REP.	CHAD/TCHAD
					
CHILE/CHILI	BOY SCOUTS OF CHINA	COLOMBIA/ COLOMBIES	COSTA RICA	CYPRUS/CHYPRE	DENMARK/ DANEMARK 1
					

DENMARK/ DANEMARK 2	DENMARK/ DANEMARK 3	GREENLAND/ GROENLAND	FAROE ISLANDS/ ILES FEROE 1	FAROE ISLANDS/ ILES FEROE 2	DOMINICAN REPUBLIC/ REPUBLIQUE DOMINICAINE
					
ECUADOR/ EQUATEUR	EGYPT/EGYPTE	EL SALVADOR	ETHIOPIA/ ETHIOPIE	FIJI/FIDJI	FINLAND/ FINLANDE
					
FRANCE 1	FRANCE 2	FRANCE 3	FRANCE 4	FRANCE 5	GABON
					
THE GAMBIA/ GAMBIE	GHANA	GREECE/GRE CE	GERMANY/ ALLEMAGNE 1	GERMANY/ ALLEMAGNE 2	GERMANY/ ALLEMAGNE 3
					
GRENADA/ GRENADE	GUATEMALA	GUYANA/ GUYANE	HAITI	HONDURAS	HONG KONG

					
ICELAND/ ISLANDE	INDIA/INDE	INDONESIA/ INDONESIE	IRAN	IRAQ/IRAK	IRELAND/ IRLANDE 1
					
IRELAND/ IRLANDE 2	ISRAEL	ITALY/ITALIE 1	ITALY/ITALIE 2	IVORY COAST/ COTE-D'IVOIRE 1	IVORY COAST/ COTE-D'IVOI RE 2
					
IVORY COAST/ COTE-D'IVOIRE 3	JAMAICA/ JAMAIQUE	JAPAN/JAPON	JORDAN/ JORDANIE	KENYA	KOREA/CORE E
					
KUWAIT/KOWEI T	LEBANON/LIBA N	LESOTHO	LIBRIA	LIBYA/LIBYE	LIECHTENST EIN
					

LUXEMBOURG 1	LUXEMBOURG 2	MADAGASCA R 1	MADAGASCA R 2	MADAGASCAR 3	MALAYSIA/ MALAYSIE
					
MALTA/MALTE	MAURITANIA/ MAURITANIE	MAURITIUS/I LE MAURICE	MEXICO/ MEXIQUE	MOROCCO/ MAROC	NEPEL
					
NETHERLANDS/ PAYS-BAS	NEW ZEALAND NOUVELLE ZELANDE	NICARAGUA	NIGERIA	NORWAY/ NORVEGE	OMAN
					
PAKISTAN	PANAMA REPUBLIC /REPUBLIQUE DE PANAMA	PAPUA NEW GUINEA/PAPO UA-NOUVELL E-GUINEE	PARAGUAY	PERU/PEROU	PHILIPPINES
					
PORTUGAL 1	PORTUGAL 2	QATAR	RWANDA	SENEGAL 1	SENEGAL 2
					

SUADI ARABIA	SIERRA LEONE	SINGAPORE/ SINGAPOUR	SOUTH AFRICA / AFRIQUE DU SUD	SPAIN/ESPAGNE 1	SPAIN/ESPAGNE 2
					
SPAIN/ESPAGNE 3	SRI LANKA	SUDAN/SOUDAN	SURINAM	SWAZILAND	SWEDEN/SUEDE 1
					
SWEDEN/SUEDE 2	SWEDEN/SUEDE 3	SWEDEN/SUEDE 4	SWEDEN/SUEDE 5	SWEDEN/SUEDE 6	TANZANIA/ TANZANIE
					
SWITZERLAND/ SUISSE	SYRIA/SYRIE	THAILAND/ THAILANDE	TOGO	TRINIDAD&TOBAGO O/ TRINITE ET TOBAGO	TUNISIA/TUNISIE
					
TURKEY/TURQUIE	UGANDA/UGANDA	UNITED ARAB EMIRATES/ MIRATS ARABES UNIS	UNITED KINGDOM ROYAUME-UNI	UNITED STATEA OF AMERICA ETATS-UNIS D'AMERIQUE	UPPER VOLTA/HAUT E-VOLTA=BU RKINA 1

					
UPPER VOLTA/HAUTE- VOLTA=BURKIN A 2	URUGUAY	VENEZUELA	YEMEN	ZAIRE	ZAMBIA/ZAM BIE
					

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 21 เรื่อง ปฐมนิเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. ปฏิบัติตนอยู่ในระบบหมู่ได้
2. ชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้
3. บอกเครื่องหมายวิชาพิเศษได้

เนื้อหา

1. การปฏิบัติตนการเข้าร่วมกิจกรรม
2. การเรียนเครื่องหมายวิชาพิเศษ

กิจกรรม

1. สนทนาถึงระบบหมู่ การปฏิบัติกิจกรรม
2. อธิบายถึงการแต่งเครื่องแบบ การแต่งกายและการเตรียมอุปกรณ์
3. การเรียนเครื่องหมายวิชาพิเศษ

สื่อ

- ภาพลูกเสือแต่งเครื่องแบบ
- ภาพเครื่องหมายวิชาพิเศษ

วิธีวัดผล

- 1. สังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2. ซักถาม

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
 .....
 .....

46

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 22 เรื่อง วิชาผจญภัย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

สามารถบรรจุเครื่องหลังสำหรับเดินทางไกล 24 กิโลเมตร

เนื้อหา

การบรรจุเครื่องหลัง

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง จอห์นบราว	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 การบรรจุเครื่องหลัง		
3.2 การเลือกอุปกรณ์		
4. เล่า เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

เพลง ใบความรู้ อุปกรณ์

วิธีวัดผล

สัมภาษณ์ ทดสอบ

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 23 เรื่อง วิชาพจนานุกรม (ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

สามารถเดินทางไกลระยะทาง 16 กิโลเมตรได้

เนื้อหา

การเดินทางไกล

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม เพลง	5	นาที
3. เนื้อหาตามหลักสูตร	30	นาที
3.1 เครื่องหมายสะกดรอย		
3.2 การเดินทางไกล		
4. เล่า เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

เพลง เครื่องหมาย ไบความรู้ อุปกรณ์

วิธีวัดผล

ตรวจผลการปฏิบัติงาน

บันทึกหลังการสอน.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....

จุดประสงค์

เดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมได้

เนื้อหา

วิชาผจญภัย

การเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม

การตั้งค่ายพักแรมในถิ่นที่ไม่คุ้นเคย

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ป่าดงพงพี ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับนำสนทนาถึงแผนการจัดที่ เรื่องการเดินทางไกล		
3.2 ลูกเสือวางแผนการเดินทางไกลและการตั้งค่ายพักแรม แล้วรายงานหน้าชั้นเรียน		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

- ตัวอย่างแผนที่การเดินทางไกล
- ภาพการปฏิบัติกิจกรรมการเดินทางไกล
- ภาพการอยู่ค่ายพักแรม

วิธีวัดผล

- สังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

จุดประสงค์

เดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมได้

เนื้อหา

วิชาพจนานุกรม

การเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม

การตั้งค่ายพักแรมในถิ่นที่ไม่คุ้นเคย

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “วิ่งเปรี้ยววงกลม	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับนำสนทนมาถึงแผนการจัดที่ เรื่องการเดินทางไกล		
3.2 การเดินทางไกลลูกเสือต้องปฏิบัติดังนี้		
3.1.1 การช่วยเหลือผู้ประสบภัย		
3.1.2 การใช้เข็มทิศ		
3.1.3 เหตุฉุกเฉินทางน้ำ		
3.1.4 การปฏิบัติงานในเวลากลางคืน		
แล้วรายงานหน้าชั้นเรียน		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

- ตัวอย่างแผนที่การเดินทางไกล
- ภาพการปฏิบัติกิจกรรมการเดินทางไกล
- ภาพการอยู่ค่ายพักแรม

วิธีวัดผล

- สังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....
.....
ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 26 เรื่อง วิชาผจญภัย (ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

51

จุดประสงค์

เดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรมได้

เนื้อหา

วิชาผจญภัย

การเดินทางไกลไปอยู่ค่ายพักแรม

การผจญภัย

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกมแข่งเรือบก	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับนำสนทนาถึงแผนการจัดที่ เรื่องการเดินทางไกล		
3.2 ลูกเสือวางแผนการเดินทางไกลและการตั้งค่ายพักแรม แล้วรายงานหน้าชั้นเรียน		
4. เล่นแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เด็ก)	10	นาที

สื่อ

- ตัวอย่างแผนที่การเดินทางไกล
- ภาพการปฏิบัติกิจกรรมการเดินทางไกล
- ภาพการอยู่ค่ายพักแรม

วิธีวัดผล

- สังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

52

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 27 เรื่อง ลม ไฟ อากาศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

- บอกลมที่เกิดในท้องถิ่นของตนได้
- บอกลักษณะของลมประเภทต่างๆได้

เนื้อหา

- การเกิดฤดูกาลต่างๆ ในประเทศไทย
- ลมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ John Brown ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับสนทนากับลูกเสือถึงลักษณะลมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย		
3.2 ผู้กำกับลูกเสือ อธิบายเนื้อหาลมต่างๆที่เกิดขึ้นในประเทศไทย		

- ลมมรสุม
- ลมบกลมทะเล
- ลมประจำถิ่น

4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ภาพแสดงการเกิดลมบกและลมทะเล
2. กลอง

วิธีวัดผล

1. การสังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

53

รายละเอียดเนื้อหา

ลมต่างๆที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

1. ลมมรสุม คือ ลมที่เกิดจากความกดดันอากาศเหนือพื้นดินกับพื้นมหาสมุทรแตกต่างกันในฤดูร้อน ลมนี้พัดจากมหาสมุทรเข้าแผ่นดิน ทำให้เกิดฝนตกและนำความชุ่มชื้นสู่แผ่นดินในฤดูหนาว ลมนี้จะพัดจากพื้นดินไปสู่มหาสมุทร นำความแห้งแล้งและความหนาวมาสู่แผ่นดิน

2. ลมบกลมทะเล

ลมบก เกิดในเวลากลางคืน คือ เป็นลมที่พัดจากฝั่งสู่ทะเล เพราะในเวลากลางคืนพื้นดินคายความร้อนได้เร็วกว่าพื้นน้ำ จึงทำให้อุณหภูมิของอากาศเหนือพื้นดินต่ำกว่าอุณหภูมิของอากาศเหนือพื้นน้ำ ความกดดันของพื้นดินสูงกว่าพื้นน้ำ อากาศจึงเคลื่อนที่จากฝั่งสู่ทะเล

ลมทะเล เกิดในเวลากลางวัน เป็นลมที่พัดจากทะเลเข้าสู่ฝั่ง เพราะในเวลากลางวันแผ่นดินร้อนกว่าน้ำ ความกดดันของอากาศบนพื้นดินจึงต่ำกว่า ความกดดันของอากาศบนพื้นน้ำอากาศจึงเคลื่อนที่จากทะเลเข้าสู่ฝั่ง

3. ลมประจำถิ่น คือลมที่พัดขึ้นเฉพาะแห่งตามภูมิภาคต่างๆ เกิดขึ้น เนื่องจากความกดดันของอากาศของอากาศในภูมิภาคนั้นๆแตกต่างกัน ลมประจำถิ่นประเทศไทย คือ “ลมว่าว” ซึ่งพัดอยู่ระหว่างเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน เนื่องจากความกดดันอากาศในอ่าวไทยกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกัน ลมจึงพัดจากอ่าวไทยไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จุดประสงค์

1. บอกลมที่เกิดในท้องถิ่นของตนได้
2. บอกลักษณะของลมประเภทต่างๆได้

เนื้อหา

1. การเกิดฤดูกาลต่างๆ ในประเทศไทย
2. ลมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ งานสิ่งใด ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับสนทนาทบทวนเนื้อหาลักษณะลมที่เกิดในประเทศไทย		
3.2 ผู้กำกับลูกเสือ ให้เข้ากิจกรรมตามฐานต่างๆ		
ฐานที่ 1 ลมมรสุม		
ฐานที่ 2 ลมบกลมทะเล		
ฐานที่ 3 ลมประจำถิ่น		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ภาพแสดงการเกิดลมบกและลมทะเล
2. กลอง

วิธีวัดผล

1. การสังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม

2. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

รายละเอียดเนื้อหา

ลมต่างๆที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

1. ลมมรสุม คือ ลมที่เกิดจากความกดดันอากาศเหนือพื้นดินกับพื้นมหาสมุทรแตกต่างกันในฤดูร้อน ลมนี้พัดจากมหาสมุทรเข้าแผ่นดิน ทำให้เกิดฝนตกและนำความชุ่มชื้นสู่แผ่นดินในฤดูหนาว ลมนี้จะพัดจากพื้นดินไปสู่มหาสมุทร นำความแห้งแล้งและความหนาวมาสู่แผ่นดิน

2. ลมบกลมทะเล

ลมบก เกิดในเวลากลางคืน คือ เป็นลมที่พัดจากฝั่งสู่ทะเล เพราะในเวลากลางคืนพื้นดินคายความร้อนได้เร็วกว่าพื้นน้ำ จึงทำให้อุณหภูมิของอากาศเหนือพื้นดินต่ำกว่าอุณหภูมิของอากาศเหนือพื้นน้ำ ความกดดันของพื้นดินสูงกว่าพื้นน้ำ อากาศจึงเคลื่อนที่จากฝั่งสู่ทะเล

ลมทะเล เกิดในเวลากลางวัน เป็นลมที่พัดจากทะเลเข้าสู่ฝั่ง เพราะในเวลากลางวันแผ่นดินร้อนกว่าน้ำ ความกดดันของอากาศบนพื้นดินจึงต่ำกว่า ความกดดันของอากาศบนพื้นน้ำอากาศจึงเคลื่อนที่จากทะเลเข้าสู่ฝั่ง

3. ลมประจำถิ่น คือลมที่พัดขึ้นเฉพาะแห่งตามภูมิภาคต่างๆ เกิดขึ้น เนื่องจากความกดดันของอากาศของอากาศในภูมิภาคนั้นๆแตกต่างกัน ลมประจำถิ่นประเทศไทย คือ “ลมว่าว” ซึ่งพัดอยู่ระหว่างเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน เนื่องจากความกดดันอากาศในอ่าวไทยกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกัน ลมจึงพัดจากอ่าวไทยไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จุดประสงค์

1. บอกลมที่เกิดในท้องถิ่นของตนได้
2. บอกลักษณะของลมประเภทต่างๆได้

เนื้อหา

1. การเกิดฤดูกาลต่างๆ ในประเทศไทย
2. ลมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “ จำสิ่งของ ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับสนทนาทบทวนเนื้อหาลักษณะลมที่เกิดในท้องถิ่น		
3.2 ผู้กำกับลูกเสือให้อภิปรายร่วมกันถึงประโยชน์ของลม		
3.3 ตัวแทนแต่ละหมู่นำเสนอผลการอภิปราย		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ภาพแสดงการเกิดลมบกและลมทะเล
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. การสังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

สมาชิกหมู่.....

1. ....

2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

ประโยชน์ของลม

.....

.....

.....

.....

ให้วาดภาพประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับลม

จุดประสงค์

1. บอกฤดูกาลต่างๆในท้องถิ่นของตนได้
2. บอกลักษณะอากาศตามฤดูกาลนั้นๆ ได้

เนื้อหา

1. การเกิดฤดูกาลต่างๆ ในประเทศไทย

2. สัญญาณหรือสาเหตุที่ทำให้ลักษณะอากาศเปลี่ยนแปลง

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “ จับข้ามแม่น้ำ ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับสนทนากับลูกเสือถึงลักษณะอากาศประจำวัน		
3.2 ผู้กำกับลูกเสือมอบหมายให้ลูกเสือบันทึกลักษณะของอากาศ		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. แผนที่ประเทศไทย
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. การสังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
 .....

รายละเอียดเนื้อหา

การจัดทำสถิติกาลอากาศประจำวัน

การจัดทำสถิติกาลอากาศประจำวันนั้น ลูกเสือสามารถจัดทำขึ้นได้อย่างง่ายๆ โดยการสังเกตสภาพอากาศ และวัดอุณหภูมิด้วยเทอร์มอมิเตอร์ แล้วจดบันทึกไว้ เราควรทำการสังเกตในตอนเช้าและในตอนบ่ายของทุกวัน ต่อเนื่องกัน เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 เดือน เมื่อครบแผน แล้วให้ลูกเสือนำสถิติกาลอากาศประจำวันที่จดบันทึกมาพิจารณา จะพบว่าสภาพอากาศและอุณหภูมิเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงสภาพอากาศโดยทั่วไป ของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างตารางสถิติกาลอากาศประจำวัน

วันที่ .....เดือน.....พ.ศ. ....

เวลา	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	สภาพของอากาศ	หมายเหตุ

เข้า	.....	.....	
เย็น	.....	.....	

ผู้บันทึก.....

60

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 31 เรื่อง วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. เปรียบเทียบข้อแตกต่างของค่ายพักแรมได้
2. สาธิตแผนการจัดที่ เรื่องที่แผนให้ได้อย่างน้อย 3 อย่าง ใน 5 อย่าง

เนื้อหา

วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม

สาธิตแผนการจัดที่ เรื่องที่แผนให้ได้อย่างน้อย 3 อย่าง

1. การใช้ถ่านสำหรับหุงต้มอาหาร
2. การก่อไฟสำหรับชุมนุมรอบกองไฟ
3. การกางเต็นท์สำหรับหมู่ลูกเสือ
4. การตากผ้าและเครื่องนอนที่เปียกชื้นให้แห้ง
5. การป้องกันไฟไหม้ระหว่างอยู่ค่ายพักแรม

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง ยินดีที่พบกัน	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที

3.1 วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม

1. การใช้ถ่านสำหรับหุงต้มอาหาร
2. การก่อไฟสำหรับชุมนุมรอบกองไฟ
3. การกางเต็นท์สำหรับหมู่ลูกเสือ
4. การตากผ้าและเครื่องนอนที่เปียกชื้นให้แห้ง
5. การป้องกันไฟไหม้ระหว่างอยู่ค่ายพักแรม
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เด็ก)

5 นาที
10 นาที

สื่อ

1. อุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. การสังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....

จุดประสงค์

1. อธิบาย สาธิตวิธีต่างๆที่ใช้ในค่ายพักแรมได้
2. มีความรู้เป็นอย่างดีเกี่ยวกับการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือ

เนื้อหา

วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม

1. การระวังรักษาอาหาร
2. การระวังรักษาน้ำดื่ม
3. การระวังรักษาที่หุงต้มอาหาร
4. การกำจัดขยะ
5. การสร้างและระวังรักษาสิ่งแวดล้อม

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง ยินดีที่พบกัน	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม		
- การระวังรักษาอาหาร		
- การระวังรักษาน้ำดื่ม		
- การระวังรักษาที่หุงต้มอาหาร		
- การกำจัดขยะ		
- การสร้างและระวังรักษาสิ่งแวดล้อม		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. อุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

- 1. การสังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....
 .....
 .....
 .....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
 .....
 .....

จุดประสงค์

1. อธิบาย สาธิตวิธีต่างๆที่ใช้เครื่องมือต่างๆที่แผนได้
2. ใช้เครื่องมือที่มีเครื่องยนต์ได้อย่างปลอดภัย

เนื้อหา

วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม

1. ขวานสำหรับ โคนต้นไม้
2. เลื่อย
3. ค้อนหนัก
4. เครื่องมือลิดกิ่งไม้
5. เครื่องมือที่ใช้เครื่องยนต์ เช่น เครื่องตัดหญ้า สว่านไฟฟ้า ฯ

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง ยินดีที่พบกัน	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 วิชาผู้จัดการอยู่ค่ายพักแรม		
- ขวานสำหรับ โคนต้นไม้		
- เลื่อย		
- ค้อนหนัก		
- เครื่องมือลิดกิ่งไม้		
- เครื่องมือที่ใช้เครื่องยนต์ เช่น เครื่องตัดหญ้า สว่านไฟฟ้า ฯ		
4. เล่นแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. อุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรม เช่น ขวาน เลื่อย ค้อน เครื่องตัดหญ้า
2. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. การสังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

จุดประสงค์

บอกชื่อต้นไม้ต่างๆได้อย่างน้อย 20 ชนิด พร้อมบอกประโยชน์ของต้นไม้ชนิดต่างๆได้

เนื้อหา

วิชาผู้พิทักษ์ป่า

- ต้นไม้ต่างๆได้
- ประโยชน์ของต้นไม้ชนิดต่างๆได้

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)

2. เพลง “ป่าดงพงพี ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับนำเสนอจนถึงแผนการจัดที่ เรื่องสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา		
3.2 ตัวแทนแต่ละหมู่แนะนำชื่อต้นไม้ต่างๆ 20 ชนิดพร้อมบอกประโยชน์ของพืชแต่ละชนิด		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (น้ดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ตัวอย่างแผนภูมิเครื่องหมายวิชาพิเศษที่ลูกเสือๆ ได้รับ
2. ภาพการปฏิบัติกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ
3. กลอง ฉิ่ง กรับ

วิธีวัดผล

4. สังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
5. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

รายละเอียดเนื้อหา

โครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ

ธรรมชาติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่และเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ ทั้งที่เป็นสิ่งที่มีชีวิต ได้แก่ คน สัตว์ และพืช รวมทั้งสิ่งที่ไม่มีชีวิตซึ่งได้แก่ ลักษณะภูมิประเทศต่างๆ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ทะเล ภูเขา เป็นต้น ตลอดจนสิ่งที่มองไม่เห็นซึ่งได้แก่อากาศ เสียง ความร้อน เป็นต้น

ธรรมชาติเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา ซึ่งมีประโยชน์มากมาย แต่เท่าที่ผ่านมานั้น คนเรามักใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในธรรมชาติอย่างผิดวิธี ทำให้สภาพธรรมชาติถูกทำลายอย่างมากจะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษานาประการ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหาขยะมูลฝอย เป็นต้น ดังนั้นพวกเราทุกคนจะต้องตระหนักถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติ

เมื่อลูกเสือมีเวลาว่าง ควรเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติในโรงเรียน อย่างน้อย 1 โครงการ เช่น การปลูกต้นไม้ การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น เพราะนอกจากจะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แล้วยังทำให้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีบรรยากาศที่น่าอยู่ นำศึกษาเล่าเรียนยิ่งขึ้น

จุดประสงค์

1. เขียนโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติในโรงเรียนได้
  - มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างของต้นไม้ การกินอาหาร การหายใจ และการเจริญเติบโต
2. รู้จักอันตรายที่เกิดแก่ต้นไม้และป่าไม้ เช่น ไฟไหม้ แมลงต่างๆ เชื้อโรค และสัตว์ต่างๆ

เนื้อหา

วิชาผู้พิทักษ์ป่า

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เกม “ เรือกรรเชียง ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับนำสนทนาถึงแผนการจัดที่ เรื่องสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา		
3.2 ผู้กำกับให้ลูกเสือศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างของต้นไม้ การกินอาหาร การหายใจ และการเจริญเติบโต รู้ อันตรายที่เกิดแก่ต้นไม้และป่าไม้ เช่น ไฟไหม้ แมลงต่างๆ เชื้อโรค และสัตว์ต่างๆ		
3.3 แต่ละหมู่เขียนโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติในโรงเรียนหมู่ละ 1 โครงการ		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. ตัวอย่างแผนภูมิเครื่องหมายวิชาพิเศษที่ลูกเสียๆ ได้รับ
2. ภาพพีชชนิดต่างๆ
3. ไม้จิ้ม
4. นกหวีด

วิธีวัดผล

1. สังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
2. ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

.....

.....

รายละเอียดเนื้อหา ตัวอย่างการเขียนโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติในโรงเรียน

โครงการการปลูกต้นไม้ยืนต้นในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มรสภาพเป็นธรรมชาติมากขึ้น
2. เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือรักธรรมชาติและให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมรอบตัว

การเตรียมอุปกรณ์

อุปกรณ์ต่างๆสำหรับใช้ในโครงการปลูกต้นไม้ยืนต้นในโรงเรียน มีดังนี้

1. มีด จอบ เสียม
2. บัวรดน้ำต้นไม้
3. หลักไม้
4. เชือก

การเตรียมกล้าพันธุ์ไม้

เป็นต้นไม้ที่ให้ร่มเงาได้ดี เช่น จามจุรี หางนกยูง กระถินณรงค์ ราชพฤกษ์ อินทนิล ชมพูพันธุ์ทิพย์ และต้นहुกวาง เป็นต้น โดยการเตรียมกล้าพันธุ์ไม้ยืนต้น 2 วิธี ดังนี้

1. นำเมล็ดพันธุ์ไม้ยืนต้นมาเพาะไว้ในโรงเรือนเพาะชำของโรงเรียน
2. ขุดพันธุ์ไม้ยืนต้นจากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ กรมป่าไม้ ที่อยู่ใกล้กับโรงเรียน

สถานที่ปลูก

ปลูกตามแนวรั้วโรงเรียนและสองข้างถนนในโรงเรียน เป็นต้น

1. เลือกสถานที่ปลูกให้เหมาะสม จากนั้นนำเชือกมาขึงให้เป็นแนวเส้นตรง แล้วปักหลักไม้ให้มีระยะห่างกัน 6-8 เมตร เนื่องจากการปลูกไม้ยืนต้นที่มีขนาดใหญ่
2. ขุดดินบริเวณที่ปักหลักไม้เอาไว้ ให้เป็นหลุมสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือวงกลมที่มีขนาดกว้างพอสมควรตามขนาดของต้นไม้ที่จะนำมาปลูก
3. ปุ๋ยคอกที่ได้จากมูลสัตว์ชนิดต่างๆ เช่น มูลวัว มูลควาย เป็นต้น นำมาผสมกับดิน แล้วใส่รองบริเวณก้นหลุม
4. ค่อยๆ นำต้นกล้าออกจากถุงพลาสติกหรือภาชนะที่ใส่เพาะชำต้นกล้าออกก่อน โดยระมัดระวังอย่าให้รากของต้นกล้าไม้ได้รับความกระทบกระเทือน จากนั้นจึงค่อยๆ วางลงในหลุมแล้วเขียนหน้าดินตรงปากหลุมกลบให้เรียบเรียบร้อย

5. นำไม้มาปักทำเป็นรั้วล้อมรอบต้นไม้แต่ละต้น เพื่อป้องกันไม่ให้คนหรือสัตว์ต่างๆ มาเหยียบย่ำต้นไม้ที่ปลูกไว้

6. เมื่อล้อมรั้วเสร็จแล้ว รดน้ำต้นไม้ที่เราเพิ่งปลูกและช่วยกันดูแลรักษาต้นไม้ โดยหมั่นรดน้ำ พรวนดิน กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ยเสมอๆ เพื่อไม้ยืนต้นที่เราปลูกไว้จะได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้มีต้นไม้เขียวขจีและให้ความร่มรื่นแก่บริเวณโรงเรียน

จุดประสงค์

มีส่วนร่วมในโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติในโรงเรียนอย่างน้อย 1 โครงการ

เนื้อหา

วิชาผู้พิทักษ์ป่า การปลูกพืชและบำรุงรักษา(การทำแปลง การย้ายต้นอ่อน การบำรุงรักษา

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (พิธีเปิด สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจสอบ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ บริการ ”	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 ผู้กำกับนำสนทนากลุ่มถึงแผนการจัดที่ เรื่องสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา (ทบพวน)		
3.2 ผู้กำกับให้ลูกเสือเขียนโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติในโรงเรียน		
3.3 ให้ลูกเสือปฏิบัติงานตามโครงการ		
3.4 รายงานผล		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคดี	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจสอบเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

- ตัวอย่างแผนภูมิเครื่องหมายวิชาพิเศษที่ลูกเสือฯ ได้รับ
- ภาพการปลูกพืชและการบำรุงรักษา
- กลอง

วิธีวัดผล

- สังเกต ความสนใจการเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจสอบผลงานการทำงานเป็นหมู่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บันทึกหลังการสอน.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....

.....

รายละเอียดเนื้อหา

ตัวอย่างการเขียนโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติในโรงเรียน

โครงการการปลูกต้นไม้ยืนต้นในโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มรสภาพเป็นธรรมชาติมากขึ้น
- เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือรักธรรมชาติและให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมรอบตัว

การเตรียมอุปกรณ์

อุปกรณ์ต่างๆสำหรับใช้ในโครงการปลูกต้นไม้ยืนต้นในโรงเรียน มีดังนี้

1. มีด จอบ เสียม
2. บัวรดน้ำต้นไม้
3. หลักไม้
4. เชือก

การเตรียมกล้าพันธุ์ไม้

เป็นต้นไม้ที่ให้ร่มเงาได้ดี เช่น จามจุรี หางนกยูง กระจินณรงค์ ราชพฤกษ์ อินทนิล ชมพูพันธุ์ทิพย์ และต้นहुกวาง เป็นต้น โดยการเตรียมกล้าพันธุ์ไม้ยืนต้น 2 วิธี ดังนี้

1. นำเมล็ดพันธุ์ไม้ยืนต้นมาเพาะไว้ในโรงเรือนเพาะชำของโรงเรียน
2. ขุดพันธุ์ไม้ยืนต้นจากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ กรมป่าไม้ ที่อยู่ใกล้กับโรงเรียน

สถานที่ปลูก

ปลูกตามแนวรั้วโรงเรียนและสองข้างถนนในโรงเรียน เป็นต้น

1. เลือกสถานที่ปลูกให้เหมาะสม จากนั้นนำเชือกมาจึงให้เป็นแนวเส้นตรง แล้วปักหลักไม้ให้มีระยะห่างกัน 6-8 เมตร เนื่องจากการปลูกไม้ยืนต้นที่มีขนาดใหญ่
2. ขุดดินบริเวณที่ปักหลักไม้เอาไว้ ให้เป็นหลุมสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือวงกลมที่มีขนาดกว้างพอสมควรตามขนาดของต้นไม้ที่จะนำมาปลูก
3. ปุ๋ยคอกที่ได้จากมูลสัตว์ชนิดต่างๆ เช่น มูลวัว มูลควาย เป็นต้น นำมาผสมกับดิน แล้วใส่รองบริเวณก้นหลุม
4. ค่อยๆ นำต้นกล้าออกจากถุงพลาสติกหรือภาชนะที่ใส่เพาะชำต้นกล้าออกก่อน โดยระมัดระวังอย่า

74

ให้รากของต้นกล้าไม้ได้รับความกระทบกระเทือน จากนั้นจึงค่อยๆ วางลงในหลุมแล้วเขี่ยหน้าดินตรงปากหลุมกลบให้เรียบร้อย

5. นำไม้มาปักทำเป็นรั้วล้อมรอบต้นไม้แต่ละต้น เพื่อป้องกันไม่ให้คนหรือสัตว์ต่างๆ มาเหยียบย่ำต้นไม้ที่ปลูกไว้
6. เมื่อดูว่าร้วเสร็จแล้ว รดน้ำต้นไม้ที่เราเพิ่งปลูกและช่วยกันดูแลรักษาต้นไม้ โดยหมั่นรดน้ำ พรวนดิน กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ยเสมอๆ เพื่อไม้ยืนต้นที่เราปลูกไว้จะได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้มีต้นไม้เขียวขจีและให้ความร่มรื่นแก่บริเวณโรงเรียน

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 37 เรื่อง หัวหน้าคนครัว

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

เพื่อให้ลูกเสือสามารถเลือกซื้อ และจัดหาอาหารที่เป็นประโยชน์ได้

เนื้อหา

1. หลักการซื้ออาหาร
2. หลักการประกอบอาหาร

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 แบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าและอภิปรายหลักการเลือกซื้ออาหาร		
3.2 แบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าอภิปราย หลักการประกอบอาหาร		
4. เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. แผนภูมิอาหารหลัก 5 หมู่
2. กระดาษชาร์ต

วิธีวัดผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมการปฏิบัติกิจกรรมภายในกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงาน/ผลการปฏิบัติงาน

บันทึกหลังการสอน.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....

76

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 38 เรื่อง หัวหน้าคนครัว(ต่อ)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ลูกเสือสามารถประกอบอาหารโดยใช้อุปกรณ์หม้อสนามได้

เนื้อหา

การใช้หม้อสนาม

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (ชงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง / เกม	5	นาที
3. สอนตามเนื้อหา	30	นาที
3.1 การประกอบอาหาร		
3.2 การใช้หม้อสนาม		
4. เล่าเรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

เพลง / เกม / หม้อสนาม

วิธีวัดผล

ทดสอบ

บันทึกหลังการสอน.....
.....

.....
.....
ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
แผนการจัดที่ 39 เรื่อง ทบทวน ทดสอบ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เวลา 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์

ปฏิบัติตนในห้องสอบได้ถูกต้อง

เนื้อหา

แผนที่-เข็มทิศ

การประณมพยาบาล

ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรม

1. พิธีเปิด (สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)	10	นาที
2. เพลง “ในหมู่ลูกเสือ”	5	นาที
3. สอบตามเนื้อหา	30	นาที
แผนที่-เข็มทิศ		
การประณมพยาบาล		
ความปลอดภัยในการปฏิบัติกิจกรรม		
4. เล่าแผนการจัดที่ เรื่องสั้นที่เป็นคติ	5	นาที
5. พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจเครื่องแต่งกาย ชงลง เลิก)	10	นาที

สื่อ

1. แบบทดสอบ
2. ไม้จิ้ม
3. กลอง

วิธีวัดผล

1. สังเกต
2. ทดสอบ

บันทึกหลังการสอน.....

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา.....